C U R T E A D E A P E L N O R D

Dosarul nr. 21rji-806/2025 Judecătoria Soroca, sediul Central
1-25058953-03-21rji-19062025 Judecător: Dinu Brașoveanu

D E C I Z I E
În Numele Legii

21 aprilie 2026 mun. Bălți

Colegiul Penal al Curții de Apel Nord

Avînd în componența sa:
Președinte de complet, judecător: Ion Talpa
Judecători: Cristina Prisacari și Ecaterina Arseni

judecând în ordine de recurs, recursul directorului Penitenciarului nr. 6 Soroca, Viorel Țîmbaliuc declarat împotriva ***încheierii Judecătoriei Soroca, sediul Central din 29 mai 2025*** adoptate în limitele plângerii depuse de condamnatul **Dumitru Munteanu** împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței CEDO, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

după expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ținând cont de argumentele invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,

C O N S T A T Ă :

La 30 aprilie 2025 în adresa Judecătoriei Soroca, sediul Central a parvenit spre examinare plângerea condamnatului Dumitru Munteanu împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție.

În motivarea plângerii condamnatul indică că, s-a deținut în Penitenciarul nr. 6 Soroca în condiții de detenție precare. A indicat că, se deține în continuare în celule supraaglomerate antisanitare, celula este cu mucegai și umezeala este mare, sectorul și secția este populată de insecte, geamul este mic, astfel accesul la lumina naturală și artificială limitată, lipsește ventilarea, liniile electrice sunt într-o stare avariată, în unele locuri nu sunt izolate, lipsește apa caldă la robinet și apa potabilă,

accesul la baie o dată pe săptămână, accesul la spălarea rufelor o dată la două săptămâni, asistența medicală precară, lipsa medicului și a medicamentelor.

Solicită reducerea termenului de pedeapsă odată cu constatarea încălcării drepturilor garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale referitor la condițiile de detenție.

Prin încheierea Judecătoriei, Soroca sediul Central din 29 mai 2025 s-a admis plângerea condamnatului Dumitru Munteanu împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condiţiile de detenţie care, conform jurisprudenţei Curţii Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale.

S-a constatat faptul că, Munteanu Dumitru a fost deţinut în Penitenciarul nr. 11 Bălți, în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale în perioada 08.06.2023-18.09.2023 – în total 102 (una sută două) zile.

S-a constatat faptul că, Munteanu Dumitru a fost deţinut în Penitenciarul nr. 6 Soroca, în condiţii contrare prevederilor art. 3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale în perioada 18.09.2023-21.05.2025 – în total 611 (șase sute unsprezece) zile.

În condițiile art. 473^4 alin. (4) Cod de procedură penală s-a redus pedeapsa condamnatului Munteanu Dumitru cu 20 (douăzeci) zile, pentru perioada de 100 (una sută) zile, în care s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr. 11 Bălți, cu calcularea a 2 (două) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenţie și cu 61 (șasezeci și una) zile pentru perioada de 610 (șase sute zece) zile, în care s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr. 6 Soroca, cu calcularea a 1 (una) zi de reducere pentru 10 (zece) zile de detenţie, iar în total s-a redus cu 81 (optzeci și una) zile.

În privința perioadei rămase de 3 (trei) zile, calculate în condițiile art. 473^4 alin. (4) din Codul de procedură penală, care nu poate fi reduse, instanţa de judecată le-a lăsat în continuare la termenul de executare a pedepsei.

Termenul pedepsei definitive de 10 (zece) ani închisoare, stabilit lui Munteanu Dumitru prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Fălești din 14.08.2023, s-a redus cu 81 (optzeci și una) zile.

S-a obligat administrația instituției penitenciare nr. 6 Soroca, potrivit art. 473^4 alin. (3) Cod de procedură penală, să înlăture condițiile precare de detenție în termen de 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară informează instanța de judecată despre executarea încheierii.

Dezacord cu soluția adoptată pe caz și-a expus directorul Penitenciarului nr. 6 Soroca, Viorel Țîmbaliuc prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului

stabilit pentru prima instanță, prin care plângerea condamnatului Dumitru Munteanu să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea recursului s-a invocat că, în partea reducerii pedepsei pentru perioada în care deținutul s-a aflat în Penitenciarul nr. 6 Soroca consideră că instanța de judecată eronat a constatat condițiile de detenție contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

S-a mai remarcat și faptul că, CPT nu susține în mod vertiginos opinia că o abatere minoră de la minimul standardelor poate fi considerată, în sine, ca fiind tratare inumană şi degradantă a deținutului, atât timp cât se pot găsi şi alți factori de atenuare, cum ar fi, în special, faptul că deținuții sunt în măsură să petreacă o cantitate considerabilă de timp în fiecare zi în afara celulelor (în ateliere, cursuri sau alte activități). Criteriul poate fi apreciat prin prisma condițiilor de detenție ca fiind un tratament inuman şi degradant în cazul în care celulele sunt extrem de supraaglomerate sau, că în majoritatea cazurilor, combină o serie de elemente negative, cum ar fi: insuficiența numărului de paturi pentru toți deținuții; igiena precară; infectarea cu paraziți; ventilația, încălzirea sau lumina insuficientă; lipsa salubrizării în celule şi, în consecință, utilizarea de găleți sau sticle pentru nevoile naturii. Examinarea criteriului „spațiu acordat fiecărui deținut" prin prisma art.3 CEDO urmează a fi efectuată cumulativ cu alți factori, care contribuie la aprecierea detenției ca fiind inumană şi degradantă sau infirmarea acestui fapt.

Susține recurentul că, reieșind din probele anexate se constată că condițiile de detenție în care s-a aflat condamnatul Dumitru Munteanu sunt satisfăcătoare și nu depășesc pragul minim de severitate cerut de art. 3 CEDO.

În temeiul art. 447 alin. (2) Cod de procedură penală, respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă părțile nu au făcut uz de dreptul lor procedural și nu au prezentat referință, fapt ce nu împiedică instanței examinarea recursului în baza probelor anexate la dosar.

Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate, cercetând materialele cauzei, Colegiul penal consideră necesar de a respinge recursul directorului Penitenciarului nr. 6 Soroca ca fiind nefundat, reieșind din următoarele considerațiuni.

În conformitate cu art. 437 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, *pot fi atacate cu recurs alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac*.

Conform art. 448 alin. (1) Cod de procedură penală, judecând recursul*, instanţa verifică legalitatea şi temeinicia hotărârii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanţa de recurs.*

Potrivit art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, *judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.*

În susținerea soluției adoptate Colegiul penal reține că, potrivit art.469 alin. (1) pct.17[1]) Cod de procedură penală, *la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la constatarea condițiilor de detenție a condamnaților.*

Din materialele cauzei penale instanța de fond a reținut că, Dumitru Munteanu a fost condamnat prin sentința Judecătoriei Bălți, sediul Fălești din 14.08.2023, pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 201[1] alin. (4) Cod Penal, la 10 ani închisoare. Începutul termenului - 05.06.2023 iar sfârșitul termenului - 04.06.2033.

În speță, Colegiul penal reține că în plângerea înaintată s-a solicitat constatarea aflării condamnatului Dumitru Munteanu în detenție în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în Penitenciarele nr. 11 Bălți și nr.6 Soroca, cu reducerea pedepsei.

Potrivit raportului administrației instituției penitenciare, se invocă că Dumitru Munteanu s-a deținut în Penitenciarele nr. 11 Bălți și nr. 6 Soroca în condiții de detenție acceptabile, care au corespuns minimului necesar, ultimul nefiind marginalizat sub nici un aspect inuman și/sau degradant.

Astfel, analizând încheierea recurată în raport cu argumentele recurentului, Colegiul penal constată temeinicia soluției instanței inferioare în partea ce ține de constatarea faptului că, Dumitru Munteanu a fost deținut în perioada 08.06.2023-18.09.2023 în Penitenciarul nr. 11 Bălți o perioadă de 102 zile și în perioada 18.09.2023-21.05.2025 în Penitenciarul nr. 6 Soroca o perioadă de 611 zile, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, manifestate prin deținerea în celule insalubre – în celule supraaglomerate, în care se încalcă normele de igienă, în celule umiditatea este ridicată, mucegai, sunt insecte parazitare, lipsește ventilarea, asistența medicală precară, fapt ce contravine Hotărârii Guvernului RM nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați.

La acest capitol, instanța de recurs remarcă că condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 11 Bălți integral se confirmă prin raportul Consiliului pentru Prevenirea Torturii privind vizita preventivă efectuată la Penitenciarul nr. 11 Bălți pe data de 31 octombrie 2017, unde la compartimentul „Constatări” la pct. 6 a fost stipulat că: prin limitele stabilite prin ordinul MJ nr. 576 din 31.12.2014 emis în baza art. 224 Cod de Executare, plafonul de detenție al Penitenciarului nr. 11 Bălți

este de 520 persoane, suprafața medie calculată conform nr. maxim admis de detenție constituie 3 m^2, neținându-se cont de standardul minim de 4 m^2.

La fel, în pct. 9 din Raportul menționat s-a indicat că, în penitenciar persistă problema spațiilor locative, celulelor suprapopulate şi condițiilor igienice precare, ce duc le efecte negative asupra deținuților, soldate cu altercații, iar la pct. 12 se indică neidentificarea şi punerea la dispoziția deținuților a spațiilor de uscare a hainelor.

Astfel, la compartimentul „Recomandări" s-au subliniat următoarele: 1. excluderea de către ANP transferului deținuților în Penitenciarul nr. 11 Bălți şi respectarea plafonului de deținere de 258 locuri. 3. Întreprinderea urgentă a tuturor măsurilor necesare în vederea plasării persoanelor nefumătoare în celule destinate pentru nefumători. 6. Asigurarea continuității tratamentului deținuților cu boli cronice ori infecțioase, inclusiv servicii de diagnostic şi consultații ale specialiștilor; 7. Completarea funcțiilor vacante de medic psihiatru şi terapeut în vederea asigurării accesului deținuților la asistență medicală de calitate.

Colegiul penal remarcă că, condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 6 Soroca sânt integral confirmate prin raportul Consiliului pentru Prevenirea Torturii privind vizita de monitorizare efectuată la Penitenciarul nr. 6 Soroca din cadrul Administrației Naționale a Penitenciarelor la 14 decembrie 2023, unde la compartimentul „Constatări" s-a indicat că: la momentul vizitei conducerea penitenciarului nu a putut să ne prezinte un plan de implementare a recomandărilor anterioare ale CpPT. Nu a fost respectată recomandarea CpPT din 2019 - sistarea activității sectorului nr.8[b] din cauza condițiilor inumane şi degradante. 3. *Serviciul medical al P6 nu corespundere cu standardele naționale de funcționare şi nu dispune de autorizație sanitară şi nu este acreditat*. 4. Nu este asigurată evidența şi documentarea adecvată a leziunilor corporale la reținuți în corespundere cu Ordinul (comun) nr. 77 din 31.12.2013 al Procuraturii Generale privind aprobarea Regulamentului cu privire la procedura de identificare, înregistrare şi raportare a pretinselor cazuri de tortură, tratament inuman sau degradant; 5. Nu este asigurată confidențialitatea informației medicale a reținuților în corespundere cu legislația în vigoare; registrele cu înscrieri medicale se păstrează în acces liber (pe masa în cabinetul medical) şi au acces la ele oricine din angajați; 6. A crescut aplicarea sancțiunilor disciplinare, dintre care în 75% cazuri sunt suspendarea întrevederilor, iar 17% au fost aplicate sancțiuni prin izolare disciplinară. 7. CpPT a constatat că din recomandările precedente au fost implementate peste 35%. 8. Nu este respectată norma privind suprafața spațiului minim de detenție de 4 m.p. 9. *Există probleme grave privind condițiile igienice din spațiile de detenție, în multe celule fiind prezent mucegaiul.* 10. Condamnații ce sunt plasați în sectorul nr.12 (ce au solicitat securitate personală) se dețin în condiții inumane şi degradante.

Drept consecință, Colegiul penal va respinge alegațiile recurentului potrivit cărora pe perioada detenției sale în Penitenciarele nr. 11 Bălți și nr. 6 Soroca condamnatul Dumitru Munteanu nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman și/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiții a executării detenției, or, la analiza condițiilor de cazare a deținutului urmează a se reține prevederile Hotărârii Guvernului RM nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați, care în punctul 464 stipulează că fiecare deținut se asigură cu spațiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 m^2, care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcții.

În susținerea celor expuse, Colegiul penal notează dispoziția art. 473^4 alin. (1) Cod de procedură penală, potrivit căreia la evaluarea condițiilor de detenție, instanța de judecată dă apreciere atât probelor prezentate de părți, cât şi rapoartelor instituțiilor naționale şi internaționale în domeniu.

În acest sens CtEDO a explicat că, dacă există o dispută cu privire la condițiile de detenție între părți, **nu este necesar să se constate veridicitatea fiecărui element litigios:** atunci când alegația gravă nu este respinsă de către statul pârât, poate fi conchisă încălcarea art. 3 din Convenție. Este cazul când statul este unicul care deține informații susceptibile de a confirma sau respinge alegațiile reclamantului.

Prin urmare, principiul potrivit căruia proba îi revine celui care afirmă nu se aplică întotdeauna. Faptul că statul nu prezintă aceste informații îi permite Curții să ajungă la concluzia că alegația este una justificată *(a se vedea în acest sens cauza A. şi alţii c. Regatului Unit, 12 februarie 2009, § 132; cauza Idalov c. Rusiei, 22 mai 2012, § 98).*

La acest capitol, Colegiul penal reține că în conformitate cu art. 473^4 alin. (4) Cod de procedură penală, în cazul constatării circumstanţelor prevăzute la art. 473^2 alin.(3), instanţa de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenţie în condiţii precare calculate cumulativ. Instanţa de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.

În temeiul prevederilor art. 473^2 alin. (3) Cod de procedură penală, condamnaţii care au fost deţinuţi cel puţin 10 zile în condiţii contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăţilor fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

Astfel, instanța de fond a constatat că Dumitru Munteanu s-a aflat în condiții de detenție contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale în Penitenciarul nr. 11 Bălți o perioadă de 102 zile și în Penitenciarul nr. 6 Soroca o perioadă de 611 zile.

Prin urmare, având în vedere că s-au adeverit alegațiile petentului privind condițiile inumane de detenție, luând în considerație totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum şi intensitatea, gravitatea şi durata încălcării, ținând cont de principiile proporționalității şi echității, instanța de fond corect a considerat necesar, oportun şi rezonabil de a reduce pedeapsa condamnatului Munteanu Dumitru cu 20 (douăzeci) zile, pentru perioada de 100 (una sută) zile, în care s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr. 11 Bălți, cu calcularea a 2 (două) zile de reducere pentru 10 (zece) zile de detenţie, și cu 61 (șasezeci și una) zile pentru perioada de 610 (șase sute zece) zile, în care s-a aflat în detenţie în Penitenciarul nr. 6 Soroca, cu calcularea a 1 (una) zi de reducere pentru 10 (zece) zile de detenţie, iar în total cu 81 (optzeci și una) zile.

De asemenea, în privința perioadei rămase de 3 zile, calculate în condițiile art. 473[4] alin. (4) Cod de procedură penală, care nu a putut fi redusă, instanța de fond corect a dispus de a fi lăsată în continuare în termenul de executare a pedepsei.

În asemenea circumstanțe, Colegiul penal conchide că prima instanță în mod întemeiat a dispus reducerea termenului pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 10 ani stabiliți lui Dumitru Munteanu prin sentința Judecătoriei Bălți sediul Fălești din 14 august 2023 cu 81 zile, în acest sens ținându-se seama de severitatea și gravitatea condițiilor de detenție contrare art. 3 din Convenție.

Suplimentar argumentelor expuse, Colegiul penal consideră necesar să releve că instanța de fond în mod întemeiat a aplicat, pentru perioada detenției condamnatului în Penitenciarul nr. 11 Bălți, coeficientul de 2 zile reducere pentru fiecare 10 zile executate în condiții contrare art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

Or, potrivit art. 473[4] alin. (4) Cod de procedură penală, instanța de judecată dispune reducerea pedepsei „calculându-se de la 1 la 2 zile de reducere pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ”, norma legală conferind instanței prerogativa de a individualiza întinderea compensației în funcție de intensitatea, gravitatea și durata încălcărilor constatate.

În acest context, Colegiul penal reține că condițiile de detenție constatate în cadrul Penitenciarul nr. 11 Bălți au prezentat un grad sporit de severitate, aspect confirmat atât prin materialele administrate în cauză, cât și prin rapoartele oficiale ale Consiliului pentru Prevenirea Torturii, din care rezultă caracterul sistemic al deficiențelor existente în instituția penitenciară respectivă.

Astfel, instanța de fond a reținut în mod justificat existența cumulativă a mai multor factori agravanți, și anume: supraaglomerarea celulelor, nerespectarea normei minime de spațiu locativ de 4 m² pentru fiecare deținut, condițiile igienico-sanitare precare, prezența umezelii și a mucegaiului, insuficiența ventilației și a luminii naturale, precum și carențele privind asigurarea asistenței medicale. Totodată, rapoartele CpPT relevă că problema suprapopulării și a condițiilor degradante persista la nivel structural, fiind constatate inclusiv lipsa spațiilor adecvate de trai și efectele negative generate asupra persoanelor deținute.

Prin urmare, având în vedere caracterul accentuat al condițiilor inumane constatate în cadrul Penitenciarului nr. 11 Bălți, precum și impactul cumulativ al acestora asupra demnității și integrității fizice și psihice ale condamnatului, Colegiul penal apreciază că aplicarea plafonului maxim prevăzut de art. 473⁴ alin. (4) Cod de procedură penală, și anume 2 zile reducere pentru fiecare 10 zile executate în asemenea condiții, reprezintă o măsură proporțională, echitabilă și conformă atât exigențelor legislației naționale, cât și standardelor dezvoltate în jurisprudența CtEDO în materia remediilor compensatorii pentru detenția în condiții contrare art. 3 din Convenție.

În consecință, instanța de recurs conchide că soluția primei instanțe sub acest aspect este legală, motivată și pe deplin întemeiată, neexistând temeiuri pentru modificarea modalității de calcul al reducerii pedepsei aferente perioadei executate în Penitenciarul nr. 11 Bălți.

Pe motivele expuse mai sus, Colegiul penal va respinge recursul declarat împotriva încheierii Judecătoriei Soroca, sediul Central din 29 mai 2025 ca fiind nefondat, menținând fără modificări încheierea adoptată de prima instanță

În baza celor expuse și în conformitate cu prevederile art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

D E C I D E :

Recursul Directorului Penitenciarului nr. 6 Soroca, Viorel Țîmbaliuc declarat împotriva ***încheierii Judecătoriei Soroca, sediul Central din 29 mai 2025*** emisă pe marginea plîngerii condamnatului **Dumitru Munteanu** se respinge ca nefondat, cu menținerea încheierii în cauză fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președinte de complet:
Judecător: **Judecător:** **Judecător:**